

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра управління державними і корпоративними фінансами

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять з дисципліни

***«МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ
ТА ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ РОЗРАХУНКИ»***

Харків – 2019

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до

друку на засіданні кафедри управління державними і корпоративними фінансами 20 березня 2017 р., протокол № 7.

Дані методичні вказівки підготовлені відповідно до навчальної програми з дисципліни «Міжнародні фінанси та валютно-кредитні розрахунки» і є складовою навчально-методичного комплексу дисципліни. Матеріали методичних вказівок розглядають сукупність усіх питань курсу «Міжнародні фінанси та валютно-кредитні розрахунки» для підготовки студентів до екзамену та заліку.

Методичні вказівки призначено для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання.

Укладач

доц. В. В. Масалигіна

Рецензент

доц. І. Ю. Зайцева

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять з дисципліни
*«МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ
ТА ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ РОЗРАХУНКИ»*

Відповідальний за випуск Масалигіна В. В.

Редактор Буранова Н. В.

Підписано до друку 15.06.18 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 2,0. Тираж 25. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Методичні вказівки до практичних (семінарських) занять з дисципліни.....	6
Тема 1.Що вивчає наука про міжнародні фінанси.....	6
Тема 2. Валютні системи.....	8
Тема 3. Світовий фінансовий ринок.....	15
Тема 4. Вивіз капіталу та міжнародні інвестиції.....	19
Тема 5. Оподаткування у системі міжнародних відносин.....	25
Тема 6. Міжнародні розрахунки.....	27
Тема 7. Баланси міжнародних розрахунків.....	35
Тема 8. Міжнародні економічні організації як суб'єкти міжнародних фінансів.....	38
Тема 9. Міжнародні фінансові інституції.....	41
Тема 10. Проблеми та перспективи входження України до міжнародної фінансової системи.....	43
Питання для підсумкового контролю.....	45
Теми рефератів для самостійного опрацювання та поглибленого вивчення дисципліни.....	47
Список літератури.....	49

ВСТУП

Дисципліна «Міжнародні фінанси та валютно-кредитні розрахунки» належить до циклу фундаментальних і спрямована на формування у студентів комплексного розуміння сутності та елементів системи міжнародних фінансів, світового фінансового ринку і його сегментів.

Дисципліна «Міжнародні фінанси та валютно-кредитні розрахунки» базується на таких дисциплінах, як «Фінанси», «Фінансовий ринок», «Фінанси підприємств», «Гроші та кредит», «Міжнародна економіка».

Актуальність вивчення міжнародних фінансів обумовлено інтенсифікацією процесу глобалізації та інтеграції фінансових ринків, фундаментальними змінами в цій галузі у зв'язку з лібералізацією ринків капіталу, розвитком фінансової інфраструктури на базі сучасних інтернет-технологій, зростанням ролі міжнародних фінансів у світовому розвитку.

Міжнародні фінанси – це фінанси, що надійшли в міжнародний обіг і використовуються резидентами в економічних відносинах з нерезидентами. Міжнародні фінанси використовуються в міжнародних економічних відносинах, зовнішньому фінансуванні національних економік. Вони забезпечують економічні зв'язки між резидентами різних країн та їх співпрацю; відносини резидентів з міжнародними кредитними організаціями, банками і фондами як донорами, кредиторами або реципієнтами, позичальниками; операції юридичних та фізичних осіб на міжнародних фінансових ринках, які дають змогу кредиторам або інвесторам отримувати дохід, емітентам – додаткові фінансові ресурси.

Міжнародні фінанси є складовою частиною світових фінансів, переважну частину яких утворюють внутрішні фінанси. До складу міжнародних фінансів входять фінансові кошти міжнародних та регіональних кредитних організацій, а також фінанси, що обертаються на міжнародних фінансових ринках і обслуговують відносини резидентів різних країн. До міжнародних фінансів належать і вкладення резидентів у міжнародні цінні папери власного уряду або національних корпорацій, інвестиції нерезидентів у внутрішні цінні папери тощо.

Мета: формування системи знань у галузі міжнародних фінансів, механізмів та інструментарію прийняття рішень у валютній, кредитній, інвестиційній сферах на мікро- і макроекономічному рівнях.

Завдання: вивчення сутності та елементів системи міжнародних фінансів, світового фінансового ринку та його сегментів; використання основних фінансових інструментів; набуття вмінь проводити міжнародні розрахунки.

Предмет: міжнародні фінансові потоки, їх взаємозв'язок та регулювання.

Дисципліна є самостійним розділом економічної науки, що вивчає особливості акумулювання грошей, суть фінансово-кредитних відносин та інститутів, що їх організують.

В основу викладання курсу покладено теорії, розроблені видатними вітчизняними та зарубіжними вченими в галузі ринкової економіки, валюти та валютних курсів, фінансового ринку та менеджменту.

У результаті вивчення цієї дисципліни студент повинен *знати:*

- економічну сутність, функції, принципи та роль міжнародних фінансів у сучасному суспільстві;
- найважливішу термінологію міжнародних фінансів;
- опанувати теоретичні та практичні навички фінансового менеджменту і аналізу в галузі міжнародного фінансового ринку, міжнародних інвестицій, оподаткування, міжнародних розрахунків, валютних операцій;

вміти:

- складати платіжний та розрахунковий баланс;
- розрахувати паритет купівельної спроможності та ін.

Зміст дисципліни розкривається в нижченаведених темах.

Модуль I. Теоретичні та організаційні основи міжнародних фінансів

- 1 Що вивчає наука про міжнародні фінанси.
- 2 Валютні системи.
- 3 Світовий фінансовий ринок.

- 4 Вивіз капіталу та міжнародні інвестиції.
- 5 Оподаткування у системі міжнародних відносин.
- 6 Міжнародні розрахунки.
- 7 Особливості документообороту в операціях міжнародних розрахунків.

Модуль II. Валютні операції комерційного банку та валютний ризик

- 8 Баланс міжнародних розрахунків.
- 9 Загальні принципи діяльності банків на валютному ринку.
- 10 Конверсійні операції банку на валютному спотринку.
- 11 Валютні операції на строковому ринку.
- 12 Управління валютними ризиками.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Що вивчає наука про міжнародні фінанси

Основні теоретичні проблеми

- 1 Економічна сутність та призначення міжнародних фінансів.
- 2 Місце і роль міжнародних фінансів у сучасній світогосподарській системі.
- 3 Формування світових фінансових центрів.

Методичні рекомендації

Під час підготовки до заняття необхідно звернути увагу на сутність міжнародних фінансів та їх роль і місце у сучасній світогосподарській системі; розглянути закономірності міжнародного кругообігу функціонуючого капіталу; основні структурні елементи. Також треба звернути особливу увагу на становлення міжнародного фінансового ринку, визначити світові фінансові центри, які здійснюють міжнародні валютні, кредитні,

фінансові операції та реалізують угоди з цінними паперами та золотом.

Питання для обговорення

- 1 Що є предметом курсу «Міжнародні фінанси»?
- 2 Назвіть склад міжнародних фінансів.
- 3 Соціально- економічна роль міжнародних фінансів.
- 4 Роль і призначення міжнародних фінансів у соціальному й економічному розвитку регіонів?
- 5 Що може бути суб'єктом міжнародних фінансових відносин?
- 6 Що таке світові фінансові центри? Якими всіма необхідними елементами підтримки мають володіти фінансові центри?

Теми фіксованих виступів

- 1 Сучасна політика України в галузі міжнародних фінансів.
- 2 Розвиток міжнародних фінансів. Чим це зумовлено?
- 3 Формування світових фінансових центрів.
- 4 Відкритість економіки країни: сутність та показники.

Завдання для перевірки знань

Делегація туристів з України і Німеччини, перебуваючи в Туреччині, вирішила придбати золоті вироби, спокусившись невисокою ціною золота у цій країні – 10 євро за 1 грам.

Один з українських туристів придбав ювелірну прикрасу на суму 2250 000 турецьких лір, а німецький турист купив золотий перстень за ціною 3 000 000 турецьких лір за такого валютного курсу:

Валюта	Купівля	Продаж
Долар	\$1 = 800 000 турецьких лір	\$1 – 900 000 турецьких лір
Євро	€1 = 960 000 турецьких лір	€1 – 1 080 000 турецьких лір

Повертаючись додому, ті учасники делегації, що витратили значну суму на купівлю золотих виробів, на митниці виявили, що вони повинні сплатити мито за вивезення золотих виробів з

Туреччини в таких розмірах: ставки мита на імпорт золота та золотих виробів у ЄС з Туреччини – 10 %; ставки мита на імпорт золота і золотих виробів в Україну з Туреччини – 20 %.

Туреччина не стягує мита під час увезення золота та золотих виробів на її територію.

1 Які з елементів національної та міжнародної валютної систем названі в ситуації?

2 Розрахуйте, де вигідніше було б купувати золото і за якою ціною для представників української делегації.

3 Розрахуйте, де вигідніше було б купувати золото і за якою ціною для представників німецької делегації.

4 Визначте крос-курси валют, що фігурують у ситуації.

5 Аргументуйте доцільність імпорту золота з Туреччини до України або доведіть доцільність його експорту.

Рекомендована література: [1, 2, 4, 13, 18, 19].

ТЕМА 2. Валютні системи

Основні теоретичні проблеми

1 Національна та світова валютні системи.

2 Паризька система золотомонетного стандарту. Генуезька система золотодевізного стандарту.

3 Бреттон-Вудська та Кінгстонська валютно-фінансові системи.

4 Регіональні валютно-фінансові угруповання.

Методичні рекомендації

При підготовці до занять необхідно розкрити зміст валюти, вміти визначати паритет валюти та його форми на різних етапах розвитку валютних систем, виявити елементи світової валютної системи, вміти виявляти структурні фактори, що зумовлюють коливання валютних курсів, визначити, що було покладено в основу валютних систем, а також розглянути питання, яким чином продаж золотого резерву впливає на країни.

Питання для обговорення

- 1 Яке походження має термін «валюта»?
- 2 Що означає конвертованість валют?
- 3 Як називається мінова вартість національних грошей однієї країни, виражена в грошових одиницях іншої країни?
- 4 Що було покладено в основу Бреттон-Вудської та Кінгстонської валютно-фінансових систем?
- 5 Назвіть фактори, що впливають на валютний курс.
- 6 Яким чином продаж золотого резерву впливає на країни «третього світу»?
- 7 Валютні блоки та зони: суть і значення.

Теми фіксованих виступів

- 1 Національна та світова валютні системи: значення, сутність і роль у розвитку країни.
- 2 Історії формування систем золотомонетного та золотодевізного стандарту.
- 3 Роль попиту та пропозиції у визначенні валютного курсу.
- 4 Що зумовлює коливання курсу валют?
- 5 Європейська та національна валютна система.

Завдання для перевірки знань

- 1 Які з наведених визначень розкривають зміст понять «світова валютна система» та «національна валютна система»:
 - а) форма організації міжнародних грошових відносин, сукупність правил та механізмів, за допомогою яких здійснюється валютне регулювання і координація валютних політик різних країн;
 - б) форма організації валютних відносин країни, за допомогою якої здійснюються міжнародні розрахунки, утворюються та використовуються валютні кошти держав;
 - в) специфічна організаційно-економічна форма відносин у валютній сфері між країнами-членами інтеграційного союзу з наявністю спільної валюти?

2 Які функції виконує світова валютна система:

- а) перерозподіл фінансових потоків у межах світового господарства;
- б) обслуговування товарообмінних та інших видів міжнародної економічної діяльності;
- в) забезпечення безперервного функціонування економічної системи?

3 Як можна кваліфікувати поняття валютний ринок:

- а) інституційне забезпечення функціонування світової валютної системи;
- б) система стійких економічних і організаційних відносин, пов'язаних з операціями купівлі-продажу іноземних валют та платіжних документів, виражених у них?

4 Які з названих нижче елементів належать до національної, а які до світової валютної системи:

- а) установлення режиму валютних паритетів і валютних курсів;
- б) визначення складу основних міжнародних платіжних засобів;
- в) визначення умов конвертованості валют;
- г) уніфікація основних форм міжнародних розрахунків;
- д) національні органи валютного контролю;
- е) механізм поповнення каналів міжнародного обігу достатньою кількістю платіжних коштів;
- ж) установлення режиму національного валютного ринку;
- и) операції з надання кредитів країнам-учасникам для вирівнювання платіжних балансів?

5 Які з перелічених заходів належать до валютної політики:

- а) девальвація; валютна блокада, ревальвація, валютні обмеження;
- б) тезаврація; демонетизація; валютна інтервенція; концесії; демпінг?

6 Інституційний механізм, що забезпечує функціонування валютних ринкових механізмів, – це:

- а) Міжнародний валютний фонд;
- б) група Світового банку;
- в) валютний ринок;
- г) Національний банк України;
- д) Європейський банк реконструкції і розвитку;
- е) СОТ;
- ж) ООН.

7 Хто є суб'єктами валютного ринку:

- а) брокери, дилери, продавці;
- б) брокери, покупці, агенти, дилери;
- в) продавці, брокери, покупці;
- г) принципали, продавці, брокери?

8 Як називають метод страхування валютних ризиків від несприятливих змін курсу валют у майбутньому:

- а) мультивалютна перевірка;
- б) хеджування;
- в) кредитування;
- г) інвестування;
- д) акцептування?

9 Валютний коридор установлюється:

- а) адміністративним способом;
- б) ринковим механізмом;
- в) окремими комерційними банками; всенародним референдумом.

10 Законодавчо встановлене співвідношення між двома валютами – це:

- а) валютний курс;
- б) валютне обмеження;
- в) валютний паритет;
- г) спеціальні права запозичення.

11. Спеціальні права запозичення (СПЗ) – це:

- а) євровалюта;
- б) валюта іноземної держави;

- в) розрахункова одиниця країн-членів МВФ;
- г) розрахункова одиниця країн європейської валютної системи.

12 Право на купівлю певної валюти в майбутньому за фіксованою ціною називається:

- а) своп;
- б) форвардна операція;
- в) опціон;
- г) спот.

13 Внутрішня конвертованість валюти забезпечується за таких умов:

- а) дозволяється конвертація певної кількості валюти;
- б) дозволяється конвертація валюти резидентам;
- в) дозволяється конвертація валюти нерезидентам;
- г) дозволяється конвертація валюти щодо операцій руху капіталу.

14 Система стійких економічних та організаційних відносин, пов'язаних з операціями купівлі-продажу іноземних валют та платіжних документів в іноземних валютах, – це:

- а) світова валютна система;
- б) валютний курс;
- в) система міжнародних розрахунків;
- г) валютний ринок.

15 Можливість обміну валюти даної країни на іноземні валюти за чинним валютним курсом називається:

- а) прямим валютним котируванням;
- б) валютним паритетом;
- в) конвертованістю валюти;
- г) світовою валютною системою.

16 Формування глобального валютного ринку стало можливим завдяки:

- а) розвитку транспорту;

- б) функціонуванню міжнародних інформаційно-комунікаційних систем;
- в) розвитку спільних підприємств;
- г) інтернаціоналізації світового господарства.

17 Євро – це:

- а) розрахункова одиниця в рамках МВФ;
- б) єрвалюта;
- в) розрахункова одиниця в рамках європейської валютної системи.

18 Метод прямого валютного котирування означає:

- а) одиниця національної валюти дорівнює певній кількості іноземної валюти;
- б) режим плаваючих валютних курсів;
- в) одиниця іноземної валюти дорівнює певній кількості;
- г) національної валюти.

19 Офіційні центри, де здійснюється купівля-продаж іноземних валют за національну за курсом, що складається на основі попиту та пропозиції, – це:

- а) національний валютний ринок;
- б) міжнародний рух капіталу;
- в) світовий валютний ринок;
- г) валютна система.

20 Європейська валютна система – це:

- а) світова валютна система;
- б) міжнародна валютна система;
- в) національна валютна система;
- г) глобальна валютна система;
- д) регіональна валютна система.

Задача

У 1991 р. в Аргентині національну валюту песо було прирівняно до долара США у співвідношенні 1:1. Це забезпечувалося тим, що на кожне песо в обігу був свій долар в державних валютних резервах. На думку автора цієї системи –

міністра економіки Кавалло, вона дає змогу запобігти загрози девальвації і робить зовнішні запозичення більш дешевими.

Однак у березні 2001 р. з'ясувалося, що доларів в Аргентині не так багато, як потрібно, і що вона не в змозі обслуговувати свій державний борг сумою 132 млрд дол. без додаткових кредитів МВФ. Влітку 2001 р. МВФ надав Аргентині кредит у розмірі 8 млрд дол. Однак кредитів фонду на сплату боргу все одно не вистачило, і аргентинська влада оголосила, що протягом найближчих 90 днів власники аргентинських цінних паперів на суму 50 млрд дол. повинні обміняти їх на інші папери з більш пізнім терміном погашення (мова йшла про аргентинських, а не іноземних власників цінних паперів).

Аргентинська економіка стикалася з труднощами з 1998 року. За цей період вона пережила кілька криз. Економічна активність була майже паралізована. Рівень безробіття тільки за офіційними даними перевищував 18 %. За деякими оцінками, в 37-мільйонній країні нараховувалося близько 15 млн незабезпечених. В очікуванні девальвації власники торговельних точок підняли ціни на ряд промислових товарів на 20-40 %.

Перед банками США постала загроза того, що позичальникам, які заробляють у песо, буде важко розплатитися за доларовими позиками. У разі девальвації песо збитки найбільш великих американських банків могли скласти більше 21 млрд дол.

У такій ситуації населення масово почало вилучати свої внески з банків, так що владі прийшлося піти на надзвичайні заходи і обмежити право банків видавати гроші вкладникам і переказувати їх за кордон.

Довгий економічний спад і гостра фінансова криза призвели Аргентину на початку 2002 р. до девальвації песо на 30 %.

У лютому 2002 р. в Аргентині вперше з 1990 р. почався вільний продаж доларів. Влада Аргентини непокоїлася, що населення почне масово скуповувати американську валюту, ціна долара підніметься до 3 і більше песо і в результаті почнеться гіперінфляція. Щоб цього не сталося, на обіг валюти було накладено певні обмеження.

Починаючи з березня 2002 р. в Аргентині впроваджується нова антикризова економічна політика. Суть впроваджених заходів – захист національного виробника від імпорту. Зокрема

планувалося підвищення митних тарифів на ввіз споживчих товарів і скорочення ввозу основних засобів виробництва. Одночасно було зменшено податковий тягар національних виробників та експортерів.

Аналізуючи цю ситуацію, відповісти на питання та виконати такі завдання:

1 Який режим валютного курсу існував в Аргентині до фінансової кризи? Визначити характерні риси цього режиму. Які переваги та недоліки він має?

2 Визначити причини девальвації аргентинського песо та розвитку фінансової кризи. Хто найбільшою мірою постраждав від фінансової кризи і чому? Які позитивні наслідки могла б мати девальвація і в яких випадках?

3 Які, на вашу думку, валютні обмеження на обіг американського долара впровадила влада Аргентини в період його масового скуповування?

4 На основі даних про динаміку курсу аргентинського песо в розпал фінансової кризи розрахувати щомісячні темпи девальвації і рівень знецінення песо за весь період. Пояснити, за рахунок яких факторів національна валюта навіть у період дії кризи могла ревальвувати.

5 Проаналізувати заходи, які здійснив уряд Аргентини для подолання фінансової кризи. Запропонуйте власні антикризові заходи у валютно-фінансовому секторі Аргентини.

6 З'ясувати, як далі розвивалися події у фінансовому секторі Аргентини. Стисло охарактеризувати сучасний стан валютно-фінансових відносин у країні.

Рекомендована література: [4, 11, 16, 39, 40].

ТЕМА 3. Світовий фінансовий ринок

Основні теоретичні проблеми

- 1 Становлення міжнародного фінансового ринку.
- 2 Міжнародний валютний ринок.
- 3 Міжнародний ринок позичкових капіталів.

- 4 Світові ринки золота.
- 5 Операції на девізних ринках.
- 6 Міжнародні розрахункові операції.
- 7 Міжнародний ринок акцій.
- 8 Міжнародний ринок облігацій. Євроринок.
- 9 Діяльність фондових бірж на міжнародному ринку цінних паперів.

Методичні рекомендації

Необхідно в процесі підготовки до заняття розглянути структуру міжнародного фінансового ринку, виявити головне його призначення та головну його функцію, вміти виявити чотири суб'єкти валютного ринку, визначити інструментарій ринку капіталів, виявити особливості та механізм функціонування євроринку, проаналізувати операції із золотом на міжнародних фінансових ринках, вміти виявляти форми валютних операцій на міжбанківському валютному ринку, знати головні фактори, що виражають стан міжнародних розрахунків, які фактори впливають на формування ринку міжнародних акцій, а також діяльність фондових бірж на міжнародному ринку цінних паперів.

Питання для обговорення

- 1 Охарактеризуйте поняття міжнародного фінансового ринку. Що є його головним призначенням та головною функцією?
- 2 Назвіть найбільші регіональні валютні ринки.
- 3 Який інструментарій характеризує міжнародний ринок капіталів?
- 4 Операції із золотом на міжнародних фінансових ринках.
- 5 Класифікація операцій на девізних ринках.
- 6 Назвіть основні методи платежів у міжнародній торгівлі.
- 7 В чому полягає діяльність фондових бірж на міжнародному ринку цінних паперів?

Теми фіксованих виступів

- 1 Становлення міжнародного фінансового ринку.

- 2 Фінансові посередники на міжнародному фінансовому ринку.
- 3 Золото як надійний високоліквідний резервний актив.
- 4 Форми валютних операцій на міжбанківському валютному ринку.
- 5 Міжнародні розрахункові операції.
- 6 Діяльність фондових бірж на міжнародному ринку цінних паперів.

Завдання для перевірки знань

- 1 Міжнародна (регіональна) валюта:
 - а) грошова розрахункова одиниця, засіб платежу (СДР, ЕКЮ);
 - б) платіжні документи (чеки, векселі, тратти, депозитні сертифікати, акредитиви та ін.) в іноземній валюті;
 - в) цінні папери (акції, облігації, купони до них, бони, векселі та ін.) в іноземній валюті.

- 2 Сучасний процес глобалізації національних фінансових ринків відбувається під впливом таких факторів:
 - а) інтенсивного впровадження електронних технологій, комунікаційних засобів та інформатизації;
 - б) розширення кількості й обсягів пропонованих цінних паперів;
 - в) посилення ролі фінансових ринків як основного механізму перерозподілу фінансових ресурсів як у національному, так і в глобальному масштабі;
 - г) впливу приватизаційних процесів на потенційну пропозицію цінних паперів.

- 3 Валютний ринок – це:
 - а) підсистема економічних та організаційних відносин у здійсненні операцій купівлі-продажу іноземних валют і платіжних документів в іноземних валютах;
 - б) інституційний механізм (сукупність установ і організацій – банків, валютних бірж, інших фінансових інститутів), що забезпечують функціонування валютних ринкових механізмів;

в) це система стійких економічних та організаційних відносин, пов'язаних з операціями купівлі-продажу іноземних валют та платіжних документів в іноземних валютах.

4 На сьогодні сформувалися такі найбільші регіональні валютні ринки:

а) Європейський (з центрами в Лондоні, Франкфурті-на-Майні, Парижі, Цюріху);

б) Американський (з центрами в Нью-Йорку, Чикаго, Лос-Анджелесі, Монреалі);

в) Азіатський (з центрами в Токіо, Гонконгу, Сінгапурі, Бахреїні);

г) Латиноамериканський (з центрами в Бостоні, Чикаго, Сан-Франциско та Новому Орлеані).

5 Елементи світового фінансового ринку:

а) валютний ринок;

б) ринок боргових зобов'язань;

в) ринок титулів (або прав) власності;

г) ринок похідних фінансових інструментів;

д) грошовий ринок;

е) кредитний ринок.

6 Пряме котирування – це:

а) за умовну одиницю приймається іноземна валюта і до неї прирівнюється певна кількість національної валюти;

б) прирівнюється певна кількість іноземної валюти;

в) обмін однієї валюти на іншу через третю валюту.

7 За способом погашення кредити поділяють:

а) на готівкові та акцептні;

б) пропорційні, прогресивні та одночасні;

в) виробничі та невиробничі.

8 Світовий фінансовий ринок – це:

а) міжнародна мережа офіційних центрів, де відбувається купівля-продаж іноземних валют;

б) сфера, де відбувається купівля-продаж цінних паперів, що засвідчують участь інвестора в капіталі підприємств;

в) сфера обігу боргових зобов'язань, що гарантують кредиторів право стягувати борг із боржника;

г) система ринкових відносин, що забезпечує акумуляцію та перерозподіл міжнародних фінансових потоків.

9 Міжбанківський ринок залежно від видів угод з валютою може містити такі сегменти:

а) спот-ринки;

б) форвард-ринки;

в) ф'ючерсні ринки;

г) своп-ринки.

10 Міжнародний фінансовий ринок – це:

а) купівля й продаж іноземної валюти або цінних паперів в іноземній валюті;

б) специфічна сфера руху коштів між країнами;

в) глобальна система акумулювання вільних фінансових ресурсів та їхнього надання позичальникам із різних країн на принципах ринкової конкуренції.

11 Які складові має міжнародний фінансовий ринок:

а) міжнародний ринок грошей (валютний ринок);

б) міжнародний ринок цінних паперів;

в) міжнародний ринок кредитних ресурсів;

г) усі відповіді правильні?

Рекомендована література: [7, 13, 16, 19, 22, 26, 36, 40].

ТЕМА 4. Вивіз капіталу та міжнародні інвестиції

Основні теоретичні проблеми

1 Еволюція вивозу капіталу.

2 Форми міжнародного кредиту.

- 3 Міжнародний фінансовий лізинг.
- 4 Зовнішній борг та проблеми його обслуговування.

Методичні рекомендації

У процесі підготовки до заняття необхідно розглянути питання, пов'язані з передумовами вивозу капіталу, напрямками та структурою вивозу капіталу, виявити його форми та розміщення, також проаналізувати особливості фінансового менеджменту підприємств з іноземним капіталом, знати форми міжнародного кредиту, вміти проаналізувати проблеми заборгованості України та країн «третього світу».

Питання для обговорення

- 1 Аналіз історії експорту капіталу.
- 2 Що таке міжнародні інвестиції?
- 3 Роль держави та приватного сектора у вивозі капіталу.
- 4 Для чого розраховують кредитні рейтинги?
- 5 Характерні риси вільних економічних зон.
- 6 Зовнішній борг та проблеми його обслуговування.

Теми фіксованих виступів

- 1 Передумови вивозу капіталу.
- 2 Державне регулювання іноземних інвестицій в Україні.
- 3 Досвід державного регулювання іноземних інвестицій в інших країнах.
- 4 Фінансовий менеджмент підприємств з іноземним капіталом.
- 5 Валютні та кредитні ризики. Їх страхування.
- 6 Міжнародний фінансовий лізинг.
- 7 Факторинг у галузі міжнародних фінансів.
- 8 Зовнішня заборгованість та вирішення проблем такої заборгованості.

Завдання для перевірки знань

1 Яке з наведених нижче визначень найповніше розкриває соціально-економічний зміст категорії «капітал»:

- а) ресурс, який необхідно затратити для виговлення будь-якої продукції;
- б) засоби виробництва або блага, які можна використовувати для виробництва майбутніх благ (товарів, послуг);
- в) фактор виробництва, який у поєднанні з іншими факторами (земля, праця) створює нову вартість?

2 Хто є суб'єктами міжнародного руху капіталу (множинний вибір):

- а) транснаціональні корпорації;
- б) урядові організації;
- в) міжнародні організації;
- г) транснаціональні банки;
- д) фізичні особи;
- е) центральні банки країн;
- ж) інтеграційні угруповання?

3 За характером власності капітал, що експортується, може бути:

- а) спільним;
- б) державним;
- в) приватним.

4 До майнових та інтелектуальних цінностей, що можуть бути інвестовані, належать:

- а) гроші, цільові банківські депозити, паї, акції та інші цінні папери;
- б) рухоме та нерухоме майно;
- в) майнові права, що впливають з авторського права, досвід та інші інтелектуальні цінності;
- г) сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навичок і виробничого досвіду, які необхідні для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентовані («ноу-хау»).

5 В Україні іноземні інвестиції можуть здійснюватись у вигляді:

- а) іноземної валюти, що визнається НБУ як конвертована;
- б) валюти України – при реінвестиціях в об'єкти первинного інвестування чи в будь-які інші об'єкти інвестування за умови і сплати податку на прибуток;
- в) будь-якого рухомого і нерухомого майна та пов'язаних з ним майнових прав;
- г) акцій, облігацій, інших цінних паперів, а також корпоративних прав, виражених у конвертованій валюті.

6 Кредитні рейтинги:

- а) здатність емітента швидко та ефективно погашати свою заборгованість;
- б) показник ризику невиконання боргового зобов'язання за конкретними цінними паперами;
- в) показник оцінки платоспроможності підприємства, що засвідчує ступінь ризику неповернення ним кредитів.

7 Міжнародний ринок цінних паперів містить:

- а) міжнародний ринок боргових цінних паперів;
- б) ринок суверенних боргів;
- в) міжнародний ринок прав власності;
- г) ринок облігацій.

8 Міжнародний валютний ринок – це:

- а) специфічна сфера руху коштів між країнами;
- б) купівля й продаж іноземної валюти або цінних паперів в іноземній валюті на основі попиту й пропозиції;
- в) форма мобілізації капіталів з метою задоволення виробничих потреб.

9 Міжнародний ринок цінних паперів – це:

- а) форма мобілізації капіталів з метою задоволення виробничих потреб, при якій фізична або юридична особа взамін на власні кошти отримує фінансовий документ;
- б) купівля й продаж іноземної валюти або цінних паперів в іноземній валюті на основі попиту й пропозиції;

в) форма руху грошових коштів між країнами.

10 Міжнародний ринок кредитних ресурсів – це:

- а) форма мобілізації капіталів з метою задоволення виробничих потреб;
- б) купівля й продаж іноземної валюти;
- в) специфічна сфера руху кредитних ресурсів між країнами.

11 Принципами руху кредитних ресурсів є:

- а) обов'язкове повернення коштів;
- б) платність;
- в) забезпеченість;
- г) терміновість;
- д) усі відповіді правильні.

12 Міжнародний кредит:

- а) це рух позикового капіталу у сфері міжнародних економічних відносин, пов'язаний із наданням валютних і товарних ресурсів на умовах повернення, терміновості і сплати відсотків;
- б) форма міжнародного обміну товарами та послугами на умовах здійснення оплати у майбутньому.

13 Перелічіть базові принципи міжнародного кредиту:

- а) поверненість;
- б) терміновість;
- в) платність;
- г) забезпеченість;
- д) цільовий характер;
- е) кредитоспроможність і платоспроможність позичальника.

14 Функції міжнародного кредиту:

- а) перерозподіл позикових капіталів між країнами для забезпечення потреб розширеного відтворення;
- б) економія витрат обігу у сфері міжнародних розрахунків шляхом заміни реальних грошей кредитними, а також шляхом розвитку та прискорення безготівкових платежів, заміни

готівкового валютного обороту міжнародними кредитними операціями;

- в) прискорення концентрації та централізації капіталу;
- г) переміщення інвестиційного капіталу в межах світового господарства у пошуках найприбутковіших сфер вкладання;
- д) страхування валютних і кредитних ризиків.

15 За призначенням, залежно від того, яка зовнішньоекономічна угода покривається за рахунок позикових засобів, розрізняються:

а) комерційні кредити, безпосередньо пов'язані із зовнішньою торгівлею і послугами;

б) фінансові кредити, використовувані на будь-які інші цілі, включаючи прямі капіталовкладення, будівництво інвестиційних об'єктів, придбання цінних паперів, погашення зовнішньої заборгованості, валютну інтервенцію;

в) «проміжні» кредити, призначені для обслуговування змішаних форм вивозу капіталів, товарів і послуг, наприклад, у вигляді виконання підрядних робіт (інжиніринг).

16 Які з наведених форм міжнародних розрахунків становлять найменший ступінь ризику для імпортерів:

- а) банківський переказ;
- б) стовідсотковий аванс;
- в) відкритий рахунок;
- г) акредитив?

17 Міжнародний лізинг поділяється на такі види:

- а) експортний та імпортний;
- б) експортний, транзитний та імпортний;
- в) внутрішній і зовнішній.

18 Короткострокова оренда від одного дня до одного року без права наступного придбання орендарем майна – це:

- а) хайринг;
- б) факторинг;
- в) рейтинг.

19 Що влючає перший етап оформлення лізингових операцій:

- а) оформлення всіх документів, які необхідно підготувати до укладання лізингового договору;
- б) оформлення лізингового договору;
- в) оформлення та укладання лізингового договору?

20 Що є основною умовою договору лізингу:

- а) форма власності підприємств-учасників договору;
- б) розмір лізингового платежу;
- в) страхування майна?

21 Найпоширеніші форми розрахунку при лізингових угодах:

- а) банківський переказ і акредитив;
- б) акредитиви;
- в) векселі.

Рекомендована література: [20, 32, 23, 40].

ТЕМА 5. Оподаткування у системі міжнародних відносин

Основні теоретичні проблеми

- 1 Елементи оподаткування, види податків, ввізне та вивізне мито.
- 2 Основні принципи Генеральної угоди щодо тарифів та торгівлі.
- 3 Особливості функціонування Світової організації торгівлі.
- 4 Уникнення подвійного оподаткування у міжнародній торгівлі.
- 5 Концепція неупередженого міжнародного оподаткування.

Методичні рекомендації

Необхідно розглянути об'єкти оподаткування, виявити форми оподаткування та принципи оподаткування в галузі зовнішньоекономічної діяльності, проаналізувати основні принципи Генеральної угоди, вміти визначати особливості

функціонування Світової організації торгівлі, навчитися уникати подвійного оподаткування у міжнародній торгівлі, чому буде сприяти політика лібералізації торгівлі.

Питання для обговорення

- 1 Оподаткування в системі міжнародних відносин.
- 2 Елементи оподаткування.
- 3 Прямі та непрямі податки.
- 4 Напрями лібералізації міжнародної торгівлі.

Теми фіксованих виступів

- 1 Непряме оподаткування в Україні операцій зовнішньоекономічної діяльності.
- 2 Пряме оподаткування в Україні доходів, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю.
- 3 Офшорні зони та їх роль у міжнародних відносинах на сучасному етапі.
- 4 Лібералізація міжнародної торгівлі.

Завдання для перевірки знань

1 Український комерційний банк 15 червня 20... р. залучив строком на три місяці депозит 10 000 дол. США під 16 % річних.

Одночасно він конвертував цю суму в гривні за курсом ... грн за долар. З одержаної суми 50 000 грн були розміщені в кредит на три місяці під 28 % річних. Для хеджування відкритої валютної позиції банк купив 10 ф'ючерсних контрактів на долари США з поставкою 15 вересня (вартість контрактів – 1000 дол.) і ціною виконання ... грн за долар.

Яким буде прибуток або збитки банку за кредитно-депозитною операцією, якщо залишок у гривнях, що утворився після виконання зобов'язань за ф'ючерсною позицією, конвертовано в долари США за спот-курсом ... дол. за гривню?

2 Американський імпортер уклав угоду на купівлю німецьких товарів на суму 1000000 євро. Оплата контракту відбуватиметься через три місяці. Володіючи інформацією про

можливе зміцнення євро щодо долара, як він може хеджувати цей ризик на ринку валютних ф'ючерсів?

3 Американський експортер уклав угоду на продаж у Німеччину товарів на суму 1 600 000 євро. Оплата контракту має відбутись через два місяці. Знаючи про можливе зміцнення долара щодо євро, як він може хеджувати цей ризик на ринку валютних ф'ючерсів?

4 У вересні 20... р. 1 американський долар дорівнював ... японським єнам; у лютому 20... р. курс обміну становив ... єн за 1 долар США, а в липні 20... курс був ... єн за 1 долар США. Нехай вартість виготовленого в Японії автомобіля становила у вересні 20... р. ... тис. дол., а зміни цін на автомобілі перебували у прямій залежності від зміни курсу обміну. Відповісти на питання:

1) як під впливом коливання курсів обміну валют змінювалася вартість японського автомобіля в доларах протягом 20...–20... р.?

2) чому дорівнювала б вартість автомобіля в доларах у лютому 20... р. і в липні 20... р. за умови, що зміни ціни на автомобілі пов'язані тільки зі змінами курсу обміну валют?

5 Американська компанія А зі штаб-квартирою в Чикаго одержала позику в розмірі 5 000 000 канадських доларів у банку міста Торонто для побудови нового заводу в Монреалі. На момент одержання кредиту курс обміну становив 75 американських центів за один канадський долар. До кінця місяця курс обміну знизився до 70 центів за канадський долар.

У результаті цього американська компанія одержала прибуток чи зазнала збитків? Якщо збитків, то яких саме?

Рекомендована література: [5, 8, 19, 25, 26, 37, 40].

ТЕМА 6. Міжнародні розрахунки

Основні теоретичні проблеми

- 1 Форми регулювання валютно-фінансових потоків.
- 2 Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних угод.
- 3 Форми міжнародних розрахунків та обставини, що

обумовлюють їх вибір, договірні гарантії у міжнародних розрахунках.

Методичні рекомендації

Необхідно розглянути поняття «валютне регулювання», виявити сутність та форми валютно-фінансової політики держави, форми та умови міжнародних розрахунків, вміти виявляти форми та обставини міжнародних розрахунків, що обумовлюють їх вибір.

Питання для обговорення

- 1 Організаційні засади міжнародних розрахунків.
- 2 Форми міжнародних розрахунків.
- 3 Що таке валюта ціни та валюта платежу?
- 4 Що таке валютні застереження?

Теми фіксованих виступів

1 Розрахунки векселями у міжнародних економічних відносинах.

2 Розрахунки за допомогою інкасо у міжнародних економічних відносинах.

3 Розрахунки за допомогою документарних акредитивів та на компенсаційній основі у міжнародних економічних відносинах.

4 Договірні гарантії у міжнародних розрахунках.

Завдання для перевірки знань

1 Які характеристики притаманні міжнародним розрахункам, на відміну від внутрішніх розрахунків:

а) зв'язок з рухом товарно-матеріальних та валютних цінностей на інтернаціональному рівні;

б) регулювання нормами лише національного законодавства;

в) регулювання нормами міжнародного права та звичаями;

г) уніфікація;

д) недокументарний характер;

е) виключно документарний характер;

ж) зв'язок із функціонуванням валютних ринків?

2 Які з названих факторів впливають на розвиток і ефективність міжнародних розрахунків:

- а) позиції країн на світових товарних і грошових ринках;
- б) політичні та економічні відносини між країнами;
- в) диспропорції соціально-економічного розвитку країн світу;
- г) валютне законодавство;
- д) стан платіжних балансів країн;
- е) умови зовнішньоторговельних контрактів;
- ж) державне регулювання експортно-імпортних операцій?

3 Назвіть функції банків щодо організації й обслуговування системи міжнародних розрахунків:

- а) консультування щодо вибору форм міжнародних розрахунків;
- б) страхування політичних ризиків;
- в) видача банківських гарантій;
- г) налагодження системи кореспондентських відносин з іноземними банками;
- д) залучення депозитів;
- е) складання платіжних умов зовнішньоторговельних контрактів;
- ж) кредитування суб'єктів господарювання.

4 Що з наведеного нижче належить до типів, видів і форм міжнародних розрахунків:

- а) розрахунки в національній валюті;
- б) акредитив;
- в) розрахунки між банками;
- г) інкасо;
- д) розрахунки напряму і через посередників;
- е) банківський переказ;
- ж) розрахунки?

5 Як кваліфікуються поняття «рахунок лоро» та «рахунок ностро»:

- а) рахунок іноземного банку у вітчизняному банку;
- б) рахунок імпортера у вітчизняному банку;
- в) рахунок вітчизняного банку в іноземному банку;
- г) рахунок експортера у вітчизняному банку;
- д) рахунок комерційного банку в центральному банку;
- е) депозитний рахунок?

6 Як здійснюється більшість міжнародних розрахунків:

- а) готівкою;
- б) безготівковим способом за допомогою записів на рахунках банків;
- в) через зарахування взаємних вимог і зобов'язань?

7 Якими нормами регулюється система міжнародних розрахунків:

- а) національними нормативними і законодавчими актами;
- б) міжнародними законами, банківськими правилами і звичаями;
- в) національними й міжнародними нормативними і законодавчими актами, банківськими правилами і звичаями;
- г) нормами Міжнародної торговельної палати?

8 Міжнародні розрахунки обслуговують:

- а) торгівлю товарами і послугами;
- б) некомерційні операції, кредити і рух капіталів між країнами;
- в) міжнародну торгівлю, некомерційні операції і рух капіталів між країнами;
- г) клірингові операції між урядами різних країн.

9 Які з наявних форм міжнародних розрахунків становлять найменший ступінь ризику для експортерів, для імпортерів:

- а) банківський переказ;
- б) акредитив;
- в) 100 %-й аванс;
- г) відкритий рахунок;
- д) інкасо;
- е) авансовий платіж?

10 Яка форма розрахунків найчастіше використовується в міжнародній торгівлі:

- а) відкритий рахунок;
- б) інкасо;
- в) акредитив;
- г) авансовий платіж?

11 Якою дією закінчується схема здійснення документарного акредитиву:

- а) укладанням угоди між покупцем і продавцем;
- б) врученням документів іноземним банком імпортеру;
- в) відправленням товару експортером імпортеру?

12 У розрахунках між продавцем і покупцем товарів у зовнішньоторговельних операціях використовується переважно:

- а) документарний акредитив;
- б) грошовий акредитив;
- в) підтверджений акредитив;
- г) акредитив з покриттям;
- д) непокритий акредитив;
- е) непідтверджений акредитив.

13 Бенефіціаром за акредитивної форми розрахунків називається:

- а) експортер;
- б) банк-емітент;
- в) імпортер;
- г) підтверджуючий банк;
- д) авізуючий банк.

14 Авізуючим банком є:

- а) банк, що зобов'язується провести платіж, якщо виконано всі умови акредитиву;
- б) банк, що перевіряє умови акредитиву та виступає гарантом здійснення оплати за ним;
- в) банк-утримувач векселя через авізування бенефіціарові своїх власних фондів.

15 Акредитив, що автоматично поповнюється на раніше домовлених умовах після використання початкової суми, називається:

- а) револьверним;
- б) непідтвердженим;
- в) підтвердженим покритим;
- г) безвідкличним непокритим;
- д) відкличним.

16 За якої форми акредитиву банк покупця лише інформує продавця про відкриття на його користь акредитиву, але не гарантує здійснення оплати:

- а) за непідтвердженого акредитиву;
- б) підтвердженого акредитиву;
- в) трансферабельного акредитиву;
- г) револьверного акредитиву;
- д) відкличного акредитиву?

17 Який акредитив може бути змінено або анульовано в будь-який момент без попереднього повідомлення бенефіціара:

- а) безвідкличний;
- б) трансферабельний;
- в) непокритий;
- г) з «червоним» застереженням;
- д) відкличний;
- е) покритий;
- ж) непідтверджений?

18 Акредитив, що передбачає тверде зобов'язання банку-емітента провести платежі або акцептувати чи купити перевідні векселі, виставлені бенефіціаром, називається:

- а) відкличним акредитивом;
- б) безвідкличним акредитивом;
- в) відновлюваним акредитивом;
- г) трансферабельним акредитивом;
- д) покритим акредитивом;
- е) підтвердженим акредитивом.

19 Акредитив, за якого банк-емітент уповноважує або доручає іншому банку підтвердити його безвідкличний акредитив, називається:

- а) непідтвердженим; трансферабельним;
- б) підтвердженим; покритим;
- в) відновлюваним; непокритим.

20 Яка форма розрахунків гарантує утримання коштів на рахунку платника на час проведення операції:

- а) відкритий рахунок;
- б) акредитив безвідкличний;
- в) інкасо;
- г) авансовий платіж?

21 Які з наведених визначень розкривають зміст таких понять: «просте інкасо», «документарне інкасо», «телеграфне інкасо», «інкасо з негайною оплатою»:

а) інкасо фінансових документів, які супроводжуються комерційними документами;

б) стягнення платежу за фінансовими документами, які не супроводжуються комерційними документами;

в) списання коштів з рахунка платника після перевірки платіжних документів;

г) інкасо, за якого банк-ремітент, одержавши від клієнта платіжну вимогу та документи про відвантаження, без попередньої згоди імпортера негайно виплачує кошти експортеру;

д) операція, за якої переказ суми платежу на рахунок експортера здійснюється негайно, після отримання телеграфного повідомлення інкасуєчого банку?

22 Для якої форми міжнародних розрахунків характерним є випереджальний рух товарів порівняно з рухом грошових коштів:

- а) для авансових платежів;
- б) інкасо;
- в) акредитиву;
- г) відкритого рахунка;
- д) банківського переказу;
- е) чекової та вексельної форми розрахунків?

Задача 1

Курс гривні знизився з ... грн до ... грн за долар. Визначте відсоток ревальвації гривні і девальвації американського долара.

Якими будуть наслідки ревальвації для українських експортерів і імпортерів?

Якщо сума невиконаних контрактів щодо експорту США в Україну становила 100 млн грн, яких збитків зазнають українські імпортери в разі відсутності захисних застережень?

Якщо сума невиконаних контрактів з експорту України у США становила 200 млн грн, суб'єкти господарювання якої країни дістають вигаш і в якому розмірі?

Задача 2

Учасник валютного ринку купив п'ять контрактів на Долари США (1000 дол. у контракті) за ціною виконання ... грн за долар і закрив позицію офсетною угодою за ціною ... грн за долар.

Які прибутки або збитки виникнуть у покупця за цією операцією?

Задача 3

Початкова маржа на один ф'ючерсний контракт становить 800 грн. На рахунку в кліринговій установі учасник валютного ринку має 4000 грн. Він уже відкрив довгу позицію – п'ять контрактів. На продаж якої кількості контрактів він може подати заявку без додаткового внеску на рахунок у кліринговій установі?

Задача 4

Продано 6 травня два контракти на євро з поставкою у вересні за ціною виконання 1,1928 дол. за 1 євро. Цього самого дня куплено три контракти на євро з поставкою у грудні за ціною виконання 1,1954 дол. за євро. Обсяг контрактів становить 125 000 євро.

Яку варіаційну маржу буде нараховано на рахунок трейдера за цими позиціями на 1 серпня, якщо розрахункові ціни торгових сесій попереднього дня становили відповідно ... і ... дол. за євро?

Рекомендована література: [14, 22, 30, 35, 39].

ТЕМА 7. Баланси міжнародних розрахунків

Основні теоретичні проблеми

- 1 Економічний зміст платіжного балансу.
- 2 Структура платіжного балансу.
- 3 Фактори, які впливають на стан платіжного балансу.

Методичні рекомендації

Під час підготовки до заняття необхідно розглянути поняття та особливості платіжного та розрахункового балансів, їх структуру, баланс руху капіталу, проаналізувати поняття «резидент» та еволюцію платіжного балансу, розглянути складання платіжного балансу за методикою МВФ. Виявити способи визначення сальдо платіжного балансу і тимчасові методи його збалансування. Зробити висновки щодо динаміки платіжного балансу та проаналізувати його вплив на фінансово- економічний стан країни.

Питання для обговорення

- 1 Що відображається у балансах міжнародних розрахунків?
- 2 Які є види балансів міжнародних розрахунків?
- 3 У чому полягає різниця між платіжним і розрахунковими балансами?
- 4 Про що свідчить негативне (пасивне сальдо) торгового балансу або позитивне (активне)?
- 5 Які є тимчасові та остаточні методи балансування сальдо платіжного балансу?

Теми фіксованих виступів

- 1 Організаційні засади та форми міжнародних розрахунків.
- 2 Валюта ціни та валюта платежу, їхні особливості.
- 3 Види балансів міжнародних розрахунків.
- 4 Фактори впливу на стан платіжного балансу.
- 5 Динаміка платіжного балансу України та його вплив на фінансово-економічний стан країни.

Завдання для перевірки знань

Задача 1

В яких статтях платіжного балансу України буде відображено такі операції:

Українське підприємство «АТЕК» закупило в японської компанії електронне устаткування для виробництва тракторів.

Американська транснаціональна корпорація заснувала дочірнє підприємство в Україні і розпочала будівництво заводу з метою використання потенціалу українського споживчого ринку.

Українська промислово-фінансова група «Індустріальний Союз Донбасу» приватизувала польський АвтоЗАЗ, викупивши 20 % акцій Варшавського автомобільного заводу FSO, що належав корейській компанії.

Російська фірма виплатила дивіденди у розмірі ... тис. руб. українському власникові її акцій.

Російська компанія «Група Альянс» поставила 2 млн т сирої нафти на Херсонський нафтопереробний завод, а виготовлений бензин експортує до Білорусі.

Російська Федерація здійснила поставку в Україну 2,5 млрд м³ газу як оплату за металургійний комбінат, а за запорізький – транспортування газу в Європу.

Українська сім'я купила три авіаквитки компанії, щоб відвідати родичів у США.

Студент українського університету вирішив протягом року навчатись у Великобританії. Вартість його навчання сплатили батьки.

Український трудовий емігрант, який працює в Російській Федерації, переказав через платіжну систему 200 дол. США своїй родині в Україні.

У IV кварталі 20... р. Україна здійснила виплати з обслуговування зовнішнього боргу перед міжнародними фінансовими організаціями.

Київська міська державна адміністрація 20... р. розмістила єврооблігації на 250 млн дол.

Задача 2

За кредитом і дебетом яких рахунків і в яких розділах платіжного балансу США відобразатимуться такі операції:

Громадянин США купує акції німецької компанії, виписуючи чек на швейцарський банк, в якому відкрито його рахунок.

Громадянин США купує авіаквиток на «Українські міжнародні авіалінії».

Швейцарський уряд здійснює офіційні валютні інтервенції, використовуючи долари, що зберігаються в американському банку, для купівлі франків у своїх громадян.

Американський банк надає кредит Мексиці.

Турист з Детройта оплачує вечерю у ресторані Києва, розплачуючись кредитною карткою «VISA».

Винороб зі штату Каліфорнія відправляє ящик кращих сортів власних червоних вин до Лондона для дегустації.

Американська транснаціональна корпорація купує українську компанію за 100 тис. дол.

Американська компанія продає частину акцій німецькій компанії.

Задача 3

Класифікуйте кожну з наведених нижче операцій з позиції економіки Франції. Які з перелічених операцій збільшують додатне сальдо балансу поточних операцій Франції?

Компанія «Ейр Франс» уклала бартерну угоду з Італією на обмін літака вартістю 500 тис. євро на місця в готелі на Середземноморському узбережжі на таку саму суму.

Франція бере позику в Кувейта на купівлю протягом року його нафти на суму 600 млн євро.

Франція продає військовий літак ПАР вартістю 10 млн євро за банківський депозит на таку саму суму.

Уряд Франції продає довгострокові зобов'язання у США на суму 1 млн євро і відкриває банківський депозит у США, зобов'язуючись погасити облігації через п'ять років.

Уряд Франції надає безвідплатну допомогу Вірменії на суму 100 тис. євро у вигляді банківського депозиту в Парижі, щоб оплатити лікування постраждалих від землетрусу.

Рекомендована література: [21, 27, 33, 35, 40].

ТЕМА 8. Міжнародні економічні організації як суб'єкти міжнародних фінансів

Основні теоретичні проблеми

- 1 Економічні організації системи ООН.
- 2 Міжнародні та регіональні економічні структури.
- 3 Особливості функціонування фінансової системи ЄС.

Методичні рекомендації

Спочатку необхідно зупинитися на понятті, цілях та завданнях економічних організацій системи ООН; розкрити сутність Міжнародних та регіональних економічних структур. Перелічити особливості функціонування фінансової системи ЄС.

Питання для обговорення

- 1 Перелічіть цілі та завдання економічної організації системи ООН.
- 2 Сутність міжнародних та регіональних економічних структур.
- 3 Назвіть об'єктивну необхідність функціонування регіональних економічних структур.
- 4 Проаналізуйте особливості фінансової системи ЄС.

Теми фіксованих виступів

- 1 Міжнародні організації, створені для виконання певних функцій.
- 2 Основні міжнародні економічні структури: їхні особливості та основні напрями діяльності.
- 3 Функціонування фінансової системи ЄС.

Завдання для перевірки знань

- 1 За сферою діяльності МФО поділяються:
 - а) на міждержавні (міжурядові) та неурядові;
 - б) загальної компетенції та спеціальної компетенції;

в) глобальні, регіональні та двосторонні;
г) міждержавні, міждержавні з окремими наднаціональними повноваженнями і наддержавні, наднаціональні.

2 Вищим органом МВФ є :

- а) Рада управляючих;
- б) Рада директорів;
- в) Рада уповноважених представників.

3 До структури Всесвітнього банку входять такі організації:

- а) Міжнародний банк реконструкції й розвитку;
- б) Міжнародний валютний фонд;
- в) Міжнародна асоціація розвитку;
- г) Банк міжнародних розрахунків.

4 Які фінансові установи надають довгострокові кредити країнам:

- а) Міжнародний валютний фонд;
- б) Світовий банк;
- в) Міжнародний банк реконструкції та розвитку;
- г) усі відповіді правильні.

5 Увесь спектр позик, які надає МБРР, включає такі групи:

- а) інвестиційні позики;
- б) системні кредити на структурну перебудову економіки;
- в) експортні кредити;
- г) кредити за рахунок залучення приватного капіталу.

6 Завданням міжнародних фінансових інститутів є:

- а) надання фінансової допомоги у формі кредитів країнам-членам міжнародних інститутів;
- б) мобілізація коштів і надання допомоги на кредитних засадах для здійснення важливих економічних проектів;
- в) сприяння економічному розвитку країн;
- г) усі відповіді правильні.

7 Фінансова безпека – це:

- а) важлива складова економічної безпеки держави, що базується на незалежності, ефективності та конкурентоспроможності

її фінансово-кредитної сфери, стан якої відображається системою критеріїв та показників, що характеризують збалансованість фінансів, достатню ліквідність активів і наявність необхідних грошових та золотовалютних резервів;

б) ступінь захищеності фінансових інтересів на всіх рівнях фінансових відносин;

в) рівень забезпеченості громадянина, домашнього господарства, верств населення, підприємства, організації, установи, регіону, галузі, сектора економіки, ринку, держави, суспільства, міждержавних утворень, світового співтовариства фінансовими ресурсами, достатніми для задоволення їх потреб і виконання їх зобов'язань;

г) стан фінансової, грошово-кредитної, валютної, банківської, бюджетної, податкової, розрахункової, інвестиційної, митно-тарифної та фондової систем, а також системи ціноутворення, що характеризується збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних впливів, спроможністю відвернути зовнішню фінансову експансію, забезпечити фінансову стабільність, ефективне функціонування національної економічної системи та економічне зростання;

д) стан фінансових потоків в економіці, що характеризується збалансованістю і наявністю апробованих механізмів регулювання та саморегулювання;

е) якість фінансових інструментів і послуг, що запобігає негативному впливу можливих прорахунків та прямих зловживань на фінансовий стан наявних і потенційних клієнтів, а також гарантує (у разі потреби) повернення вкладених коштів.

8 Головними передумовами інтеграції України до європейської спільноти мають бути:

а) тісні торговельні відносини, що базуються на загально визнаних підходах;

б) відносна ідентичність політичних режимів і законодавства, особливо в економічній та фінансовій сферах;

в) активна участь у спільних економічних та фінансових інституціях і проектах;

г) порівнюваний рівень показників економічного розвитку;

д) дотримання визначених (взаємно узгоджених) критеріїв конвергенції.

9 Для розвитку українського внутрішнього ринку необхідно:
а) запроваджувати закони, норми, процедури сертифікації;
б) створювати органи контролю та сприяти їх організаційному становленню;

в) виховувати у громадян (споживачів) здатність захищати себе, тобто розвивати важелі протидії, такі як різноманітні об'єднання, рухи на захист прав споживачів.

10 ЄС стрімко зміцнює свої позиції на світовій політичній арені. Про це свідчить:

а) вступ у завершальну фазу безпрецедентного процесу розширення: Угорщина, Польща, Словаччина, Литва, Латвія, Естонія, Чехія, Словенія, Мальта, Кіпр, Болгарія, Румунія;

б) глибокі перетворення: рішуче реформується інституціональний устрій, координуються дії у сфері політики, оборони.

Рекомендована література: [2, 5, 13, 17, 23, 24].

ТЕМА 9. Міжнародні фінансові інституції

Основні теоретичні проблеми

- 1 МВФ: проблеми створення та діяльності.
- 2 Всесвітній банк та його складові
- 3 Регіональні фінансово – кредитні установи.

Методичні рекомендації

При підготовці до заняття необхідно звернути увагу на питання, пов'язані з МВФ, розкрити систему управління міжнародним валютним співробітництвом та стабілізації валют; зупинитися на понятті Всесвітнього банку та його складових, а також розглянути питання про функціонування регіональних фінансово-кредитних установ.

Питання для обговорення

- 1 Розкрийте особливості створення та діяльності МВФ.

2 Охарактеризуйте діяльність Всесвітнього банку та його складові.

3 Роль регіональних фінансово-кредитних установ, що сприяють збалансованому розвитку спільного ринку в інтересах співтовариства.

Теми фіксованих виступів

1 Мета сприяння, проблеми створення, функції МВФ.

2 Фінансовий механізм діяльності загальносвітових організацій.

3 Основи функціонування Європейських фінансових організацій, їх місце і роль у розвитку міжнародних фінансових відносин.

4 Участь України в міжнародних фінансових організаціях.

Завдання для перевірки знань

Задача 1

Визначити номінальну вартість кожного із п'яти векселів, загальну вартість операцій за форфейтингом, яку має сплатити імпортер експортеру, та середню вартість одного векселя, якщо відомо: загальна вартість товарів, що реалізуються за форфейтингом, – 400 000 дол. США; щорічний відсоток – 8 %; обсяг річного продажу товару – 80 000 дол. США; нарахування відсотків здійснюється регресивним способом.

Розрахунок здійснити у вигляді таблиці з поясненням одержаних результатів.

Задача 2

Визначити номінальну вартість одного векселя, загальну вартість операцій за форфейтингом і середню вартість одного векселя, що має сплатити імпортер експортеру, якщо відомо: загальна вартість товару – 500 000 дол. США; щорічний відсоток – 10 %; обсяг річного продажу товару – 100 000 дол. США; нарахування відсотків здійснюється регресивним способом.

Розрахунок здійснити у вигляді таблиці з поясненням одержаних результатів.

Задача 3

Визначити номінальну вартість одного векселя, загальну вартість операцій за форфейтингом і середню вартість одного векселя, якщо відомо: загальна вартість товару – 600 000 дол. США; щорічний відсоток – 12 %; обсяг річного продажу товару – 120 000 дол. США; нарахування відсотків здійснюється регресивним способом. Нарухування здійснити у вигляді таблиці з поясненням одержаних результатів.

Задача 4

Визначити номінальну вартість кожного векселя, загальну вартість операцій за форфейтингом, суму яку отримає форфейтер, середню вартість одного векселя, якщо відомо: загальна вартість товару – 300 000 дол. США; щорічний відсоток – 10 %; обсяг річного продажу товару – 50 000 дол. США; нарахування відсотків здійснюється регресивним способом; премія за ризик і розмір комісійних за оформлення позички становить 3 % від суми, що реалізується за форфейтингом.

Задача 5

Визначити повну ціну товару, що реалізується за форфейтинговою угодою, суму, яку сплатить імпортер експортеру, і суму, яку сплатить експортер форфейтеру, якщо відомо: загальна вартість товару, що реалізується за форфейтинговою угодою, – 450 000 дол. США; кількість річних поставок товару – 3; щорічний відсоток – 15 %; розмір комісійних за оформлення позички банком – 5 %.

Здійснити нарахування відсотків прогресивним (лінійним) методом. Визначити суму, яку отримає форфейтер.

Рекомендована література: [22, 33, 36, 37, 40].

ТЕМА 10. Проблеми та перспективи входження України до міжнародної фінансової системи

Основні теоретичні проблеми

1 Об'єктивна необхідність інтеграції України в систему міжнародних фінансів.

2 Стан та перспективи співробітництва України з міжнародними фінансовими інституціями.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичного заняття необхідно розглянути питання про те, у чому полягає об'єктивна потреба інтеграції України в систему міжнародних фінансів, що є пріоритетним напрямом інтеграції та які є форми економічного співробітництва. Проаналізувати, що приваблює інвесторів в Україні. Звернути увагу на етапи співпраці з МВФ та зупинитися на завданнях, які необхідно вирішувати для підвищення ефективності співпраці з міжнародними фінансовими інституціями.

Питання для обговорення

- 1 Назвіть форми іноземних інвестицій.
- 2 Що потрібно для поліпшення інвестиційного клімату в Україні?
- 3 Етапи співпраці з МВФ.
- 4 Завдання, які сприяють підвищенню ефективності співпраці з міжнародними фінансовими інституціями.

Теми фіксованих виступів

- 1 Сучасний стан міжнародних фінансових відносин.
- 2 Основи механізму міжнародного кредитування та фінансового забезпечення економічного розвитку держави.
- 3 Роль міжнародного фінансування у подоланні фінансової кризи.

Завдання для перевірки знань

Задача 1

Фірмою «Альфа» надано кредит фірмі «Бета» на суму 180 тис. дол. США строком на 45 днів з річною ставкою 6 %. Додаткові витрати позичальника становлять 350 дол. США. Здійснити нарахування суми відсотків і визначити повну ціну

кредиту за умови одноразового повернення позички; за умови повернення рівними частинами через кожні 15 днів, використавши лінійний, штафельний і змішаний спосіб.

Задача 2

Визначити номінальну вартість векселя, яку має кожний із векселів, загальну вартість операції за форфейтингом, якщо загальна вартість товару 250 000 дол. США, а щорічний відсоток, що сплачує експортер форфейтеру, складає 8 %. Ціна разового продажу товару – 50 000 дол. США. Строк погашення заборгованості – п'ять років. Нарахування відсотків здійснюється регресивним штафельним способом.

Рекомендована література: [29, 30, 33, 35, 38, 40].

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Тема 1. *Що вивчає наука про міжнародні фінанси?*

1 Глобалізація світового господарства, її основні ознаки та позитивні пріоритети.

2 Основні форми і напрями сучасних міжнародних фінансово-економічних відносин.

3 Місце України у сучасному світовому господарстві. Міжнародні фінансові зв'язки держави.

Тема 2. *Валютні системи.*

1 Розвиток світової валютної системи як ключової складової міжнародних фінансових відносин.

2 Основні елементи національної валютної системи.

3 Основні елементи світової валютної системи та її принципові відмінності від національної.

Тема 3. *Світовий фінансовий ринок.*

1 Організаційні засади світового ринку. Міжнародні потоки фінансових ресурсів. Фінансові центри.

2 Валютні ринки, валютні операції та інструментарій міжнародного валютного ринку.

3 Міжнародний валютний механізм.

Тема 4. Вивіз капіталу та міжнародні інвестиції.

- 1 Міжнародний механізм вивозу та інвестування капіталу.
- 2 Особливості інвестування капіталу в акції та боргові зобов'язання.
- 3 Державна політика України в залученні іноземних інвестицій у національну економіку.

Тема 5. Оподаткування у системі міжнародних відносин.

- 1 Організаційно-правове забезпечення та фінансовий механізм оподаткування в системі міжнародних відносин.
- 2 Основи непрямого оподаткування експорту та імпорту.
- 3 Пряме оподаткування виробничо-інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання з іноземним капіталом.

Тема 6. Міжнародні розрахунки.

- 1 Організаційні засади міжнародних розрахунків.
- 2 Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних угод.
- 3 Форми міжнародних розрахунків та обставини, що обумовлюють їх вибір.

Тема 7. Баланси міжнародних розрахунків.

- 1 Характеристика систем балансів міжнародних рахунків.
- 2 Методичні основи складання платіжного балансу.
- 3 Аналіз структури платіжного балансу та способи визначення сальдо платіжного балансу.
- 4 Характеристика стану платіжного балансу України та фактори, що впливають на його рівновагу.

Тема 8. Міжнародні економічні організації як суб'єкти міжнародних фінансів.

- 1 Напрями економічних організацій системи ООН.
- 2 Основні напрями діяльності ОЕСР.
- 3 Особливості функціонування фінансової системи ЄС.

Тема 9. Міжнародні фінансові інституції.

- 1 Призначення, форми, функції та операції міжнародних фінансових організацій.
- 2 Фінансовий механізм діяльності загальносвітових організацій (Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, та ін.).

3 Основи функціонування Європейських фінансових організацій, їх місце і роль у розвитку міжнародних фінансових відносин.

4 Участь України в міжнародних фінансових організаціях. Діяльність міжнародних фінансових організацій України.

Тема 10. Проблеми та перспективи входження України до міжнародної фінансової системи.

1 Сучасний стан міжнародних фінансових відносин України.

2 Основи механізму міжнародного кредитування фінансового забезпечення економічного розвитку держави.

3 Роль міжнародного фінансування у подоланні фінансової кризи.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ ТА ПОГЛИБЛЕНОГО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1 Відкритість економік різних країн: сутність, показники та загальні тенденції.

2 Кон'юнктурні та структурні фактори, що зумовлюють коливання валютних курсів.

3 Паритет валюти та його форми на різних етапах розвитку валютних систем.

4 Операції із золотом на міжнародних фінансових ринках.

5 Кредитні рейтинги боржників та методика їх визначення.

6 Шляхи активізації іноземних інвестицій в Україну.

7 Факторинг у галузі міжнародного кредитування.

8 Перспективні напрямки використання міжнародного лізингу в Україні.

9 Офшорні зони, їхня роль у міжнародних фінансових відносинах на сучасному етапі та особливості оподаткування.

10 Розрахунки на компенсаційній основі у міжнародних економічних відносинах.

11 Динаміка платіжного балансу України та його вплив на фінансово-економічний стан країни.

12 Міжнародна система перерозподілу фінансових ресурсів.

13 Позики України на міжнародних ринках капіталу та підвищення ефективності їх використання.

14 Демонетизація золота та характеристика процесів, що її зумовили.

15 Роль золота як валютного металу в міжнародних валютно-кредитних відносинах.

16 Сутність валютного курсу як вартісної категорії та його різновиди.

17 Характеристика факторів, що впливають на динаміку валютного курсу.

18 Формування реального валютного курсу в міжнародному ринковому середовищі.

19 Основні напрями західних теорій валютного курсу.

20 Вплив зміни валютного курсу на учасників міжнародних економічних відносин.

21 Основні ознаки світової валютної кризи.

22 Характеристика структурних принципів першої світової валютної системи.

23 Причини впровадження і особливості євро.

24 Сутність валютного ринку та операцій на ньому.

25 Котирування валют.

26 Валютні операції «спот».

27 Форвардні валютні операції «аутрайт» та «своп».

28 Ринок валютних ф'ючерсів.

29 Основи валютних опціонів.

30 Особливості ринку євровалют.

31 Паритет купівельної спроможності валют та інфляція.

32 Сучасна міжнародна інвестиційна діяльність та політика України щодо іноземних інвестицій.

33 Міжнародний ринок цінних паперів.

34 Принципи, функції та форми міжнародного кредиту.

35 Форми міжнародних розрахунків та обґрунтування їх вибору в зовнішньоекономічних угодах.

36 Основи непрямого оподаткування в системі міжнародних торговельних відносин.

37 Зміст та схема розрахунків за документарним акредитивом.

38 Зміст та схема розрахунків за документарним інкасо.

39 Розрахунки за відкритими розрахунками.

40 Розрахунки із застосуванням векселів і чеків.

- 41 Валютний кліринг та його форми.
- 42 Кредити міжнародних фінансових організацій для України.
- 43 Комерційний кредит: сутність та методичні основи фінансових розрахунків.
- 44 Банківські кредити: сутність, порядок отримання, повернення та фінансові розрахунки.
- 45 Міжнародні лізингові операції.
- 46 Валюта кредитування і валюта платежу у міжнародних торговельних контрактах.
- 47 Вартість кредиту та її основні елементи.
- 48 Проектне фінансування як сучасна форма довгострокового міжнародного кредитування.
- 49 Факторинг у міжнародному кредитуванні.
- 50 Форфетування у міжнародних кредитних відносинах.
- 51 Основні фактори та складові формування величини відсоткової ставки за кредит.
- 52 Державне регулювання міжнародних кредитних відносин.
- 53 Загальна характеристика функцій міжнародних фінансових організацій.
- 54 Призначення, форми, функції та операції міжнародних фінансових організацій.
- 55 Механізми міжнародних інвестицій.
- 56 Особливості іноземного інвестування в національну економіку України.
- 57 Платіжний баланс країни: основи формування, аналізу та фінансового регулювання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основний:

- 1 Про банки та банківську діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
- 2 Про Національний банк України [Електронний ресурс] : закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
- 3 Про платіжні системи та переказ грошей в Україні [Електронний ресурс] : закон України від 06.10.2004 р. № 2056-IV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2056-15>

4 Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті [Електронний ресурс] : закон України від 23.09.1994 р. № 185/94-ВР. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show /185/94-%D0%B2%D1%80>

5 Про систему валютного регулювання і валютного контролю [Електронний ресурс] : декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. № 15-93. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-93>

6 Про відкриття банками рахунків у національній та іноземній валюті [Електронний ресурс] : інструкція НБУ № 127 : затв. постановою Правління НБУ від 12.11.2003 № 492. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>

7 Боринець, С. В. Міжнародні валютно-кредитні відносини [Текст] / С. В. Боринець. – К., 2000.

8 Боринець, С. Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини [Текст] : підручник / С. Я. Боринець. – Вид. 5. – К. : Знання, 2008. – 582 с.

9 Буренкин, А. Н. Фьючерсные, форвардные и опционные рынки [Текст] / А. Н. Буренкин. – М., 1995. – 240 с.

10 Калетник, Г. М. Теоретичні основи моделювання та фінансово-економічні розрахунки в менеджменті та бізнесі [Текст] : навч. посібник / Г. М. Калетник, С. В. Козловський, О. Г. Підвальна. – К. : Хай-Тек Прес, 2010. – 399 с.

11 Макаренко, М. І. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посібник / М. І. Макаренко, І. І. Д'яконова. – К. : ЦУЛ, 2013. – 548 с.

12 Юхименко, П. І. Теорія фінансів [Текст] / П. І. Юхименко, Л. Л. Лабезник, В. М. Федосов. – К. : ЦУЛ, 2010. – 576 с.

13 Антонович, М. Міжнародне право [Текст] : навч. посібник / М. Антонович. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 384 с.

14 Шутак, І. Д. Правове регулювання міжнародних економічних відносин [Текст] : навч. посібник / І. Д. Шутак. – К. : Алерта, 2012. – 412 с.

15 Гражевська, Н. І. Інституційна зміна світової економіки за умов фінансової глобалізації [Текст] / Н. І. Гражевська, В. І. Трохименко // Фінанси України. – 2013. – № 5. – С. 58–68.

16 Д'якова, І. І. Міжнародні фінанси [Текст] / І. І. Д'якова, Ф. О. Журава, М. І. Макаренко. – К. : КНЕУ, 2013. – 548 с.

17 Коваленко, М. А. Міжнародні фінанси. Практикум [Текст] : навч. посібник / М. А. Коваленко, Д. В. Малащук ; Держ. вищ.

навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – К. : КНЕУ, 2012. – 135 с

18 Козак, Ю. Г. Міжнародні фінанси: кредитно-модульний курс. [Текст] : навч. посібник / Ю. Г. Козак. – К. : ЦУЛ, 2011. – 288 с.

19 Козак, Ю. Г. Міжнародні фінанси [Текст] / Ю. Г. Козак. – К. : ЦУЛ, 2013. – 388 с.

20 Макогон, Ю. В. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посібник / Ю. В. Макогон, Н. О. Бударіна ; Донец. нац. ун-т, екон. ф-т, каф. «Міжнар. Економіка». – Донецьк : ДонНУ, 2013. – 411 с.

21 Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посібник / С. В. Князь [та ін.] ; за заг. ред. О. Є. Кузьміна ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 363 с.

22 Наумов, А. Ф. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / А. Ф. Наумов, Л. М. Наумова. – Миколаїв : Швець В. Д., 2013. – 275 с.

23 Рак, Т. М. Міжнародні фінанси [Текст] : навч.-метод. посібник / Т. М. Рак, Г. В. Снопенко, В. І. Дубницький ; Донец. екон.-гуманіт. ін-т, Каф. міжнар. економіки. – Донецьк : Юго-Восток, 2012. – 327 с.

24 Світові фінанси: сучасні тенденції та перспективи розвитку [Текст] : монографія / О. І. Рогач, О. В. Сніжко, З. О. Луцишин, І. І. Пузанов, В. І. Мазуренко; ред.: О. І. Рогач; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2013. – 351 с.

25. Рогач, О. І. Транснаціональні корпорації та експорт нових індустріальних країн Азії [Текст] : монографія / О. І. Рогач, В. В. Косьміна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : ЦУЛ, 2016. – 255 с.

Додатковий:

1 Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-ХІІ. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

2 Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

3 Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс] : закон України від 23 лютого 2006 р. № 3480-ІV. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

4 Про систему валютного регулювання та валютного контролю [Електронний ресурс]: декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. № 15-93. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

5 Бажанов, С. Международные финансы [Текст] / С. Бажанов, О. Буторина, Л. Федякина. — М. : Международные отношения, 2012. — 592 с.

6 Береславська, О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції [Текст] / О. І. Береславська. — К. : КНЕУ, 2008. — 212 с.

7 Береславська, О. І. Валютний курс і зовнішня торгівля: теоретичні й емпіричні аспекти взаємозв'язку [Текст] / О. І. Береславська // Фінанси України. — 2009. — № 3. — С. 66.

8 Боринець, С. Я. Міжнародні фінанси [Текст] / С. Я. Боринець. — К. : Знання-Прес, 2008. — 448 с.

9 Васильева, И. П. Современный оборот глобального валютного рынка: распределение по инструментам [Текст] / И. П. Васильева // Финансы и кредит. — 2011. — № 22. — С. 46-53.

10 Стан та проблеми співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями [Текст] / О. С. Власюк, Я. Б. Базилюк, С. В. Давиденко, Д. Ю. Венцовський // Фінанси України. — 2013. — № 11. — С. 7.

11 Вожжов, А. П. Про причини створення регіональних резервних валют і зміни у світовій валютній системі [Текст] / А. П. Вожжов // Фінанси України. — 2009. — № 3. — С. 56.

12 Гаврилюк, О. В. Тенденції антикризової модернізації інституціональної структури міжнародних фінансів [Текст] / О. В. Гаврилюк // Фінанси України. — 2016. — № 2. — С. 7.

13 Ермолаева, М. Г. Дисбалансы в мировых торговых и капитальных потоках и их регулирование [Текст] / М. Г. Ермолаева // Финансы и кредит. — 2011. — № 22. — С. 10-13.

14 Зовнішньоекономічна діяльність підприємств [Текст] / за ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, І. Ю. Сіваченка — К. : ЦНЛ, 2010. — 256 с.

15 Ипполитов, В. А. Мировой фондовый рынок: история развития и современное состояние [Текст] / В. А. Ипполитов. // Российский внешнеэкономический вестник. — 2009. — № 3. — С. 36.

16 Кабанов, В. Г. Діяльність міжнародних фінансових організацій на вітчизняному ринку фінансового капіталу [Текст] / В. Г. Кабанов // Фінанси України. — 2009. — № 9. — С. 98.

17 Козак, Ю. Г. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посібник. / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, В.В. Ковалевський. – вид. 3-тє, переробл. та допов. – К. : ЦУЛ, 2007. – 640 с.

18 Козюк, В. В. Макрофіскальні фактори глобальної нестабільності [Текст] / В. В. Козюк // Фінанси України. – 2014. – № 3. – С. 8.

19 Колосова, В. П. Інституціональні чинники та наслідки реформування міжнародних фінансових організацій [Текст] / В. П. Колосова // Фінанси України. – 2015. – № 10. – С. 32.

20 Колосова, В. П. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями: сучасний стан та перспективи розширення [Текст] / В. П. Колосова, І. М. Іванова // Фінанси України. – 2014. – № 11. - С. 33.

21 Колосова, В. П. Реформа розміру квот країн-членів Міжнародного валютного фонду [Текст] / В. П. Колосова // Фінанси України. – 2010. – № 4. – С. 53-65.

22 Кривошей, В. В. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посібник (рек. МОН України) / В. В. Кривошей, О. П. Близнюк, О. І. Оспіщев. – К. : Знання, 2006. – 335 с.

23 Лазаренко, Р. П. Антикризова політика Німецького федерального банку [Текст] / Р. П. Лазаренко // Фінанси України. – 2014. – № 12. – С. 96.

24 Луцишин, З. Трансформація світової фінансової системи в умовах глобалізації [Текст] / З. Луцишин. – К. : Видавничий центр «ДрУк», 2008. – 188 с.

25 Лютий, І. О. Проблеми розвитку сучасного міжнародного ринку та інтеграційний курс України [Текст] / І. О. Лютий, В. І. Міщенко // Фінанси України. – 2006. – № 5. – С. 28.

26 Макогон, Ю. В. Регіональні економічні зв'язки і вільні економічні зони [Текст] / Ю. В. Макогон, В. І. Ляшенко, В. О. Кравченко. – Донецьк : ДонНУ, 2008. – 198 с.

27 Мировые финансы: современные тенденции и перспективы развития [Текст] / А. И. Рогач, И. И. Пузанов, О. В. Снежко [и др.]. – К. : Изд.-полиграф. центр «Киевский университет», 2013. – 351 с.

28 Міжнародне оподаткування [Текст] : навч. пособник / за ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, В. М. Слепця. – К. : ЦНЛ, 2008. – 268 с.

29 Міжнародні організації [Текст] : навч. посібник / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського. – К. : ЦУЛ, 2010. – 234 с.

30 Міжнародні стратегії економічного розвитку [Текст] : навч. посібник / за ред. Ю. Г. Козака, Ю. І. Єханурова, В. В. Ковалевського. – К. : ЦНЛ, 2010. – 212 с.

31 Міжнародні фінанси в питаннях та відповідях [Текст] : навч. посібник / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, К. І. Ржепішевського. – 2-ге вид., переробл. і допов. — К. : ЦНЛ, 2008.

32 Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посібник / за ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, В. В. Ковалевського. – К. : ЦУЛ, 2007. – 640 с.

33 Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посібник / О. М. Мозговий, Т. Є. Оболенська, Т. В. Мусієць; за заг. ред. О. М. Мозгового. – К.: КНЕУ, 2005. – 546 с.

34 Міжнародні фінансові організації [Текст] : навч. посібник / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського. – К. : ЦУЛ, 2010. – 218 с.

35 Нестеренко, А. Міжнародні фінанси та фінансова система держави: співвідношення та взаємозв'язок [Текст] / А. Нестеренко // Юридичний вісник. – 2013. – № 3. – С. 175.

36 Нідзельська, І. А. Вплив валютного регулювання на розвиток вітчизняної економіки [Текст] / І. А. Нідзельська // Фінанси України. – 2010. – № 2. – С. 83-88.

37 Поливанова, Е. П. Міжнародні фінанси (контрольні питання, тести, практичні завдання) [Текст] : навч. посібник / Е. П. Поливанова, Ю. М. Лисенков. – К. : Дакор, 2008. – 88 с.

38 Рогач, О. Міжнародні інвестиції: теорія та практика бізнесу транснаціональних корпорацій [Текст] : підручник / О. Рогач. – К. : Либідь, 2009. – 256 с.

39 Транснаціональні корпорації: особливості інвестиційної діяльності [Текст] : навч. посібник / за ред. С. О. Якубовського, Ю. Г. Козака, — К. : ЦНЛ, 2011. – 420 с.

40 Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку [Текст] : у 2 т. / Д. Г. Лук'яненко, Л. Л. Антонюк [та ін.]; за заг. ред. Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручника. – К. : КНЕУ, 2009. – 354 с.